

5
1

OMZENDBRIEF

VAN

ZIJNE HEILIGHEID

LEO XIII.

OVER DEN H. FRANCISCUS EN DE DERDE ORDE.

H. DESSAIN, DRUKKER VAN Z. H. DEN PAUS,
VAN DE H. CONGREGATIE DER PROPAGANDA EN VAN HET
AARTSBISDOM VAN MECHELEN.

1882.

CA

A

de
ve
de
ze
st
al
e

Bibliothèque
MINDERBROEDERS
WEERT.

VICTOR AUGUSTUS ISIDORUS DECHAMPS,

CARDINAAL-PRIESTER DER HEILIGE ROOMSCHE KERK VAN
DEN TITEL SINTE-BERNARD-IN-BE-THERMEN,

DOOR DE GRATIE GODS EN VAN DEN APOSTOLIKKEN STOEL

AARTSBISSCHOP VAN MECHELEN, PRIMAAT VAN BELGIE,

Aan de Geestelijken en geloovigen van ons Bisdom

Zaligheid en zegen in onzen Heer Jesus-Christus.

ZEER BEMINDE BROEDERS,

De zeventhonderdste verjaardag der geboorte van den H. Franciscus van Assisië, onlangs met zoo veel luister en liefde gevierd in de kloosterkerken der Minderbroeders, heeft Zijne Heiligheid aangezet om over den grooten Heilige een allerschoonste Encycliek uit te geven. De Heilige Vader wekt alle de Bisschoppen der katholieke wereld op, om en Derden Regel van den H. Franciscus aan te te

bevelen aan de geloovigen van hun Bisdom, opdat een grooter getal zielen zich zouden laten inschrijven in eenen Regel welkers gemakkelijke oefeningen niet verplichten op zonde en zoo wel geschikt zijn voor de geloovigen van beide geslachten en van alle staten.

Wij zullen dan, na de Encycliek van Zijne Heiligheid, het Reglement van den Derden Regel mededeelen, ten einde de geloovigen van ons Bisdom tot dit genootschap uit te lokken.

OMZENDBRIEF

VAN ONZEN

HEILIGEN VADER LEO XIII

DOOR GODS VOORZIENIGHEID PAUS VAN ROME.

Aan onze eerbiedwaardige Broeders, alle de Patriarchen, Primaten, Aartsbisschoppen en Bisschoppen der katholieke wereld, in gunst en gemeenschap met den apostolieken Stoel vereenigd.

LEO XIII PAUS

EERBIEDWAARDIGE BROEDERS, ZALIGHEID EN APOSTOLIEKEN ZEGEN.

Het Christen volk geniet het geluk van, na een kort tijdverloop, de gedachtenis te vieren van twee mannen, die, tot de eeuwigdurende belooning der heiligheid in den hemel geroepen, een glorierijke schaar van leerlingen, als immers herwas-

schende spruiten hunner deugden, op de aarde hebben achter gelaten. Immers, na de plechtige eeuwfeesten van Benedictus, den Vader en wetgever der monniken in het Westen, biedt zich welhaast de gelegenheid aan, om dezelfde openbare eerbewijzen te brengen aan Franciscus van Assisië in het zeventhonderdste jaar na zijne geboorte.

Wij oordeelen met reden dat zulks niet geschied is zonder een barmhartig inzicht van de goddelijke Voorzienigheid. Want, ter gelegenheid der geboorte van zulke doorluchtige Ordestichters, schijnt de Heer ons te willen verwittigen dat wij ons hunne groote verdiensten moeten herinneren, en te zelfder tijd doen verstaan dat de religieuse Ordes, door hen ingericht, zoo schandelijk niet moesten ontheiligd wezen vooral in die landen, waar hunne werkzaamheid, hunne zorg en hun verstand den roem en de beschaving hebben daargesteld. Wij betrouwen dat hunne eeuwfeesten niet zonder vrucht zullen blijven voor het christen volk welk altoos en met reden hunne volgelingen voor vrienden heeft aanzien. Wij verhoplen insgelijks dat de geloovigen, die den naam van Benedictus met groote godsvrucht en erkentenis hebben vereerd, thans ook de geheugenis van Franciscus met plechtigheid en allerlei blijken van toegenegenheid, als om strijd, zullen vieren. Deze eerbare wedstrijd van godvruchtigheid en hoogachting bepaalt zich niet binnen het land waar de heilige Man geboren is, noch binnen de naburige streken welke zijne tegenwoordigheid veredeld heeft, doch strekt zich uit tot alle landen der wereld, waar de Naam van Franciscus weergalmd heeft of zijne instellingen bloeien.

Niemand meer dan Wij juicht toe aan dien geestdrift voor een loffelijk werk, voornamelijk omdat wij van onze jeugd af den H. Franciscus van Assisië bewonderen en met een bijzondere betrouwen vereeren ; omdat Wij er roem in stellen van een der lidmaten te zijn van zijne familie ; omdat Wij meermaals, aangedreven door Ons hart, met genoeg en vreugde, den berg van Alvernië hebben beklommen ; omdat Ons aldaar, bij elken voetstap, de beeltenis van dien grooten Man voor oogen kwam, en Ons, te midden dier eenzaamheid, zoo vol van herinneringen, in stille verwondering medesleepte.

Edoch, hoe lofwaardig deze beijvering zij, daarin is niet alles gelegen. De eerbewijzen, aan den H. Franciscus geschonken, zullen dan voornamelijk aan hem behagen die ze ontvangt, indien zij voordeelig zijn aan degenen die ze hem opdragen. Dan, het wezenlijk en duurzaam voordeel is dat wij door de vervolging ons leven trachten te verbeteren en eenigszins, tot de gelijkenis geraken, van den Heilige wiens uitmuntende deugden wij bewonderen. Indien wij allen, door Gods gratie ondersteund, dit doen met zorgvuldigheid, dan is, buiten twijfel, het gepast en krachtig geneesmiddel voor de ziekte onzer tijden gevonden. Door dezen brief dus richten Wij ons tot u, Eerbiedwaardige Broeders, niet alleenlijk om Onze godsvrucht jegens Franciscus te betuigen, maar ook om uwe liefde op te wekken, opdat gij met Ons zoudt medewerken voor de zaligheid der zielen door het gebruik van het hulpmiddel welk wij u komen aanbevelen.

Jesus-Christus, de Zaligmaker van het menschedom, is de onuitputbare en immer voortvloeiende bron van

alle weldaden welke Gods oneindige goedheid ons vergunt. Hij die eenmaal de wereld gered heeft, zal ze, alle eeuwen door, blijven redden ; *want er is onder den hemel geen andere naam aan de menschen gegeven door welchen wij moeten zalig worden* (1) Gebeurt het dus dat de mensch, door zijn eigene schuld of door de zwakheid zijner natuur, zich aan het kwaad overlevert en dat er, om hem aan 't kwaad te onttrekken, een gansch bijzondere hulp schijnt noodzakelijk te wezen, is het volstrekt noodig dat hij zich naar Jesus-Christus wende, als tot de beste en zekere haven van veiligheid. Zoo groot, immers, is de goddelijke macht, dat wij door haar aan alle gevaren kunnen ontsnappen en de genezing vinden van alle smarten. En de genezing is verzekerd, indien het menschdom terugkomt tot de openlijke belijdenis der christene wijsheid en tot de voorschriften van het Evangelie. Als er een dergelijk zedebederf voorkomt, dan zendt de Almogende Voorzienigheid tevens een bijzonder hulpmiddel : hij verwekt eenen man, niet gelijk aan de menigten, doch uitmuntend en eenig in zijn slag, dien hij last geeft om het openbaar heil te herstellen. Dit is geschied op het einde der twaalfde eeuw en wat later. De inrichter van dit groot werk van zedelijke vernieuwing was Franciscus.

Dit tijdstip, met zijne eigenaardige deugden en zwakheden, is genoegzaam gekend. Het katholiek geloof was zeer diep in de harten geprent ; het was een verrukkend schouwspel, een oneindig getal christenen, ontstoken door geloof en godsdienstigheid, naar Palestina te zien optrekken, bereid om aldaar te overwinnen of te sterven. Doch van den anderen

(1) Act. IV.

kant, de volkszeden waren door de losbandigheid zeer ontluisterd, en niets was den menschen meer noodzakelijk dan tot de gevoelens van het christendom terug te keeren. De grondslag der christene deugd is de edelmoedigheid die noch moeite spaart noch gevaren ontziet; zij heeft, om zoo te spreken, haar zinnebeeld in het Kruis dat alwie Christus wil volgen, op zijne schouders moet nemen. Het is eigen aan die edelmoedigheid, zich van de wereldsche zaken af te scheiden, aan zichzelf met moed te gebieden en met kalmte en gelatenheid allen tegenspoed te verdragen. Eindelijk de liefde jegens God en den evennaaste is — zij alleen — de koningin en de meesteres aller deugden, en zoo groot is haar vermogen, dat zij alle de moeielijkheden, die de plicht vergezellen, doet verdwijnen, en den last, hoe groot hij ook weze, niet alleen verdragelijk, maar licht en aangenaam maakt.

De XIIe eeuw had voorwaar eene groote behoefte aan die deugden, dewijl er velen, aan 't aardse gansch verslaafd, zich met dwaasheid overgaven aan 't najagen van eer en rijkdom, of hun leven in weelde en ongebondenheid doorbrachten. De rijkdom bevond zich in de handen van weinigen, en die weinigen gebruikten doorgaans hunnen verheven stand om de ellendige en verachte menigte te onderdrukken. Aan deze besmetting ontsnapten zelfs degenen niet die, uit plicht van staat, aan de overigen moesten tot voorbeeld strekken. Ten allen kante de liefde uitgedoofd zijnde, zag men, dag voor dag, verscheidene soorten van zonden en misdrijven: nijd en jaloersheid, haat en tweedrachten. Voor de minste reden stonden de naburige steden in de wapens om elkander te vernielen,

en de burgers trokken tegen hunne medeburgers wreedaardig ten velde.

Op zulk een tijdstip verscheen Franciscus in de wereld. Met wonderbare vastheid van karakter en niet min wonderbare eenvoudigheid, begon hij, met woorden en daden, de volmaakte beeltenis der evangelische volmaaktheid aan de vervallende wereld te vertoonen. Inderdaad, gelijk de heilige Vader Dominicus van Guzman de geheelheid der hemelsche leer-ingen in die tijden verdedigde en de ketterijen door het licht der christelijke wijsheid deed verdwijnen, zoo heeft Franciscus, door God tot een verhevene werkdadigheid bestemd en geleid, de christenen tot de deugd opgewekt, en van den weg hunner langdurige en groote afdwaling tot de navolging van Christus terug gebracht. Het is niet toevallig dat de grondspreuken van het Evangelie het oor van den jongeling hadden getroffen : *Bezit noch goud noch zilver noch kopergeld in uwe gordels, noch reiszak noch twee onderkleederen noch schoenen noch wandelstok* (1). En verder : *Wilt gij volmaakt wezen, ga heen, verkoop wat gij hebt en geef het den arme, en kom, volg mij* (2). Als of die woorden aan hem in 't bijzonder waren toegestuurd, doet hij, zonder toeven, afstand van alles ; hij verandert van kleedsel ; hij verkiest de armoede tot gezellin voor gansch zijn leven ; die groote lessen van deugd, welke hij met verheven hart omhelsd had, zullen voor grondsteen en zijner orde dienen. Van toen af zag men Franciscus, te midden van de wekelijksheid en lichtheden zijner eeuw, gehuld gaan in een armzalig en ruw kleedsel, zijn voedsel van deur tot deur bedelen, en de booze be-

(1) Matt. X, 9, 10. (2) Matt. XIX, 2.

spottingen van 't gepeupel, zelfs die het meest door het hart gaan, met geduld verdragen ; of liever, hij smaakt ze met een wonderbare gretigheid. Ja, hij had de dwaasheid des Kruises omhelsd, en aanzag ze voor de volstreckte wijsheid. En dewijl zijn geest de verhevene geheimen van het Kruis had doorgrond, had hij ook verstaan dat hij zijnen roem nergens beter kon stellen.

Te samen met de liefde voor het Kruis, wierd de ziel van Franciscus doordrongen van een brandende christelijke liefde en van de begeerte om den naam van Christus overal te verspreiden en daarom zelfs alle levensgevaar te trotsen. Zijne liefde strekte zich uit tot allen, doch voornamelijk tot de armen en behoeftigen, en wel zoodanig dat hij zich vooral scheen te vermaken bij die welke de andere gewoon waren te vluchten of uit hoovaardigheid te verachten. Daardoor heeft hij veel gedaan voor de broederliefde, welke Christus heeft hersteld en voltrokken, en door welke hij van gansch het menschdom ééne familie heeft gemaakt onder het gezag van God, den algemeen vater van allen.

Door den glans van zoovele deugden, doch bijzonderlijk door zijne buitengemeene strengheid van levenswijze, trachtte de heilige man het beeld van Jesus-Christus, zoo veel mogelijk in zijnen persoon terug te geven. De goddelijke Voorzienigheid heeft het ook in hem doen uitblijken, dewijl het hem vergund is geworden, eenige gelijkenis te hebben met den goddelijken Verlosser, zelfs voor het uitwendige. Gelijk Jesus, kwam hij ter wereld in eenen stal, en het pasgeboren kind werd, gelijk Jesus, nedergelegd op den grond in een handvol strooi. Men ver-

haalt dat alsdan koren van zwerfende Engelen de lucht van blijde gezangen deden weergalmen. Ge-
lijk Christus zijne Apostelen verloor, zoo vergaderde
hij rond zich eenige discipelen, hun gebiedende de
aarde te doorkruisen, om overal den christelijken
vrede en de eeuwige zaligheid te gaan verkondigen.
Ten uiterste arm, bespot, van de zijnen verlaten,
gelijk Christus, bezat hij daarenboven, gelijk Hij,
geen ellendige slaapstede waar hij zijn hoofd zou
kunnen nederleggen.

Eindelijk, en dit is de laatste trek van gelijkvor-
migheid, op den berg van Alvernie die als zijn Kalva-
rieberg was, werd hij, om zoo te zeggen, gekruisigd,
door een wonder tot daar toe niet gezien noch ge-
hoord, te weten de indrukking der heilige vijf
Stigmaten of wonden in zijn lichaam. Wij spreken
hier van een feit niet min uitstekend in zich zelf als
door een vermaard mirakel welk de lofspraak der
eeuwen heeft verkondigd. Zekeren dag dat Francis-
cus in de diepste aanschouwing der wonden van
Jesus verslonden was, en dat hij, als dorstend naar
lijden, de pijnen dier wonden in zijne ziel wilde
overhalen, zag hij eensklaps eenen Engel uit den he-
mel voor zijne oogen verschijnen; en, eene wonder-
volle kracht ter zelfder tijd zich openbarende, voelde
hij zijne handen en voeten als doorboord van nagelen
en zijne zijde door een scherpe lans gekwetst. Van
dit oogenblik voelde hij in zijn hart eenen hevigen
gloed van liefde, en tot zijnen laatsten snik, droeg
hij in zijn lichaam de *Stigmaten*, uitdrukkelijk en le-
vendig merk der wonden van Christus.

Zulke wonderen, welk niet de tong der menschen
maar de lof der Engelen zou moeten verheerlijken,

getuigen ons genoegzaam hoe groot en weerdig de man was, dien God bestemde om zijne tijdgenooten tot het christelijk leven terug te brengen. Voorzeker, in de kerk van St-Damianus was het eene stem, krachtiger dan de stem der menschen, die tot Franciscus sprak : *Ga, ondersteun mijn huis dat wankelt.* Niet min bewonderenswaardig is de hemelsche verschijning waarin paus Innocentius III dacht Franciscus te zien, die de overhellende muren der hoofdkerk van Lateranen met zijne schouders ondersteunde. Het voorwerp en de zin van dit visioen zijn klaarblijkelijk. Daardoor wierd beteekend dat Franciscus in zijnen tijd de steunpilaar der christenheid zoude wezen. En , inderdaad , hij vertoefde geen oogenblik om zijn werk te beginnen.

De twaalf mannen die zich, de eerste, onder zijne bestiering stelden, waren als een gering zaadje, dat door Gods bijstand en onder de bescherming der Pauzen, welhaast tot een rijken oogst opgroeide. Nadat zij in heiligheid gevormd waren naar de voorbeelden van Jesus-Christus, verdeelde Franciscus onder hen de verschillende landstrecken van Italie en Europa , waar zij het Evangelie zouden prediken ; zelfs belastte hij eenige zijner volgelingen om naar Afrika toe te vertrekken. Zonder uitsel, onwetenden en onbeschaafd als zij voorkomen, vermengen zij zich met het volk. In de straten, op de openbare plaatsen, zonder uitwendigen toestel van plaats noch praal van woorden, beginnen zij de menschen op te wekken tot het verachten der wereldsche zaken en de herinnering van het toekomstige leven. Het is een wonder om zien welke de vruchten waren der onderneming van zoo onbedrevene werklieden. De

mēigte, begeerig om hen te hooren, kwam met hoo-
pen naar hen toegeloopten ; men weende over zijne
zonden ; men vergaf en vergat de vorige beleedigin-
gen ; men verzoende zich met elkander en men keer-
de terug tot gevoelens van vrede en eendrachtigheid.

't Is niet om te zeggen met wat algemeene gene-
genheid, ja met welken drift de volksmenigte zich
naar Franciscus voelde getrokken. Overal waar hij
verscheen, was hij van ontelbare menschen gevolgd ;
niet zelden in de grootste en in de kleine steden,
kwamen hem alle de inwoners, zonder onderscheid,
verzoeken van hen onder zijnen Regel te willen aan-
veerden.

Om die reden is het, dat de H. Patriark het besluit
nam van ook een *Derde Orde* te stichten ; dit derde
genootschap was bestemd om broeders en zusters van
alle standen, van allen ouderdom en van alle geslacht
te bevatten, zonder dat daarom de banden der maat-
schappij en der familie moesten verbroken worden. Hij
gaf daaraan een wijze inrichting, min door zijn eige-
ne voorschriften dan volgens de wetten van het Evan-
gelie, die aan geen christen te streng kunnen
schijnen. Zijne voorschriften, immers, zijn de gebo-
den van God en van de H. Kerk te onderhouden, zich
te onthouden van partijschappen en geschillen ; zich
niet het minste van een anders goed toe te eigenen ;
de wapens niet op te nemen dan voor den Godsdienst
en het vaderland ; de matigheid te onderhouden in
het voedsel en de levenswijze ; de ijdele pracht ver-
mijden ; de gevaarvolle verleidingen der danspartijen
en schouwburgen vluchten.

Het is gemakkelijk te verstaan wat groote voor-
deelen er moesten voortvloeien uit zulk eene instel-

ling, zoo heilzaam in zich zelf als geschikt voor dit tijdstip. Die geschiktheid is genoegzaam bewezen door het stichten van gelijkslachtige genootschappen in de orde van den H. Dominicus en andere religieuze ordes, en door de gevolgen zelf. Van de laatste tot de verhevenste rangen der maatschappij, ontstond er een algemeen streven, een edelmoedige drift om zich in die Franciscane-orde te doen aannemen. Boven vele anderen, zag men Lodewijk IX, koning van Frankrijk, en de H. Elisabeth, uit het koninklijk bloed van Hongarie, die eer voor zich verzoeken. In latere jaren, telt men menigvuldige Pauzen, Kardinalen, Bisschoppen en Prinsen, die de arme liverei van Franciscus niet beneden hunne waardigheid achtten. De leden van de Derde Orde hebben altoos met zoo veel godsdienstigheid als kloekmoedigheid de katholieke Religie verdedigd. Indien zij daardoor den haat der boozen op zich trokken, anderzijds verwierven zij ten minste de achting der brave en welmeenenden, het eenigste, voorzeker, dat wenschelijk is en den eerbied der menschen verdient. Zelfs Onze voorganger Gregorius IX, in 't openbaar hun geloof en hunnen moed geprezen hebbende, heeft niet gearzeld door zijn gezag te beschermen en hun den oertitel te geven van « soldaten van Christus en nieuwe Machabeërs. » Et dit was geen ijdele lofspraak. Immers, het was een machtige steun voor het gemeenebest dat er als een leger bestond van christenen, welke, de deugden en regels van den Stichter voor leidraad nemende, zich toelegden, zooveel zij konden, om in de Staten de eerbaarheid der christene zeden te doen herbloeien. Wezentlijk, hunne tusschenkomst en hunne voorbeelden hebben menigmalen den wedij-

ver der partijschappen verzacht en zelfs uitgeroeid, de wapens aan woedende handen onttrokken, de oorzaken der processen en oneenigheden uit den weg geruimd, de ellende en de verlatenis getroost, en de dolle levenspracht, de verslenderster der fortuinen en het werktuig van verderfenis, ingetoomd. Met reden mag men zeggen dat de rust der familien en de openbare vrede, de zuiverheid en zachtaardigheid van zeden, het goed gebruik en de bewaring van het goed dat men bezit — hoedanigheden die de sterkste grondvesten zijn voor de beschaving en de bestendigheid der Staten — uit de *Derde Orde* als uit hunnen wortel voortspruiten; en die weldaden heeft Europa grootendeels aan Franciscus dank te weten.

Intusschen, Italie meer dan alle andere natie, is erkenenis aan Franciscus verschuldigd, Italie welk het meest zijne weldaden heeft genoten, gelijk het ook eerst zijne deugden heeft mogen aanschouwen. Want, in die tijden als de veelvuldige beleedigingen de bijzondere worstelingen vermenigvuldigden, reikte hij altoos de hand aan den ongelukkige en den overwonneling. Rijk in de uiterste armoede, heeft hij nooit opgehouden van, zijn eigene armoede vergetende, een anders ellende te verzachten. De landtaal, nauwelijks gevormd, zweefde van kinds af op zijne lippen; de krachtige bewegingen van zijne liefde en dichtgevoel wist hij uit te drukken in gezangen welke het volk zou van buiten leeren en aan welke het geletterd nageslacht zelf zijne verwondering niet heeft kunnen weigeren. Een verhevener adem, door Franciscus ingedreven, verhief het genie onzer landgenooten, en de grootste kunstbeoefenaars

wedijverden om door de beeld-schilder-en graveer-kunst zijn leven voor te stellen. De dichter Dantes Alighieri vond in Franciscus stof voor zijne verhevene en zoetfluidende gezangen; de schilders Cimabuë en Giotto vonden in hem feiten te vereeuwigen door meesterachtige tafereelen; doorluchtige bouwkundigen troffen in hem de gelegenheid om wonderbare kunstgevrochten op te richten, zooals de grafstede van dien armen man en de hoofdkerk van Maria-ter-Engelen, getuigen van zoo talrijke en uitstekende mirakelen. De geloovigen, van alle kanten, begeven zich derwaarts in menigte, om hunne hulde te brengen aan den Heilige van Assisië, den vader der armen, die, van alle aardsche goederen vrijwillig ontbloot, zich rijkelijk begunstigd en overladen heeft gezien met de giften der goddelijke goedheid.

Men ziet dus klaarblijkelijk welke bron van weldaden die één man alléén op de christelijke en burgerlijke samenleving heeft doen vloeien. Doch vermits zijn geest ten volle en bij uitstek christelijk is, en ten beste geschikt voor alle plaatsen en tijden, valt er niet aan te twijfelen, of de instelling van de *Derde Orde* zal in den tegenwoordigen tijd de grootste diensten bewijzen: des te meer daar het karakter onzer eeuw in verschillende punten overeenkomt met het karakter der eeuw van Franciscus.

Hedendaags, gelijk in de twaalfde eeuw, is de liefde Gods niet weinig in de zielen verflauwd; deels uit nalatenheid, deels uit onwetendheid, bestaat er een droevige verslapping in het volbrengen der christelijke plichten. Vele menschen, door een zelden stroom van gedachten en door dezelfde begeerten medegesleept, brengen hun leven over in het na-

jagen van weelde, genoeg en vermaken niet bezig dan met praal en pronk, verkwisten zij hun eigen goed, en zien zij uit naar de bezittingen van een ander. Hun mond verheft de broederlijkheid der menschen; maar indien zij daar veel van spreken, zij wachten zich de broederlijke liefde uit te oefenen. Zij zijn verslonden van zelfzucht: en de ware liefde voor den behoeftige en den arme met lommen bedekt, ziet men van dag tot dag verminderen.

Toen ter tijd werden de volkeren opgehitst tegen het gezag der Kerk door de verschillende ketterijen der Albigenzers; daardoor was ook de Staat geschokt, en de weg was geopend voor een zeker *Socialismus*. Zulks geschiedt ook hedendaags: het getal der aanhangers en verspreiders van het *Naturalismus* wordt al grooter en grooter. Men beweert met hardnekkigheid dat men naar de Kerk niet moet luisteren: en, door een onvermijdbaar gevolg, gaat men over tot de miskenning zelfs van het wereldlijk gezag. De geweldadigheid en de opstand in het volk worden toegejuicht; men vleidt de hartstochten der laagste volksklassen; de grondvesten der burgerlijke en huiselijke orde zijn ten allen kante ondermijnd.

Te midden van zoo menige en zoo groote onheilen, is er oneindig veel goeds te verhoppen, Eerbiedwaardige Broeders, van de instelling van Franciscus, teruggebracht tot haren oorspronk lijken staat. Door haar zoude men het geloof, de godvruchtigheid en de reinheid der christelijke zeden zien herbloeien; de toomlooze drift naar tijdelijke goederen zoude ingehouden wezen, en het zoude geene moeite kosten, zijne hartstochten door de deugd te beteugelen, hetgeen aan de meeste menschen hedendaags als een

zwaar en onverdragelijk jok voorkomt. Vereenigd met den band der broederlijke liefde, zouden zij elkander beminnen en den verschuldigten eerbied hebben voor de ongelukkigen en de behoeftigen, vermits deze het beeld van Jesus-Christus in zich dragen. Daarenboven, degenen die waarlijk van de leering van Christus zijn doordrongen, zijn te-nemaal overtuigd, dat het eene plicht van conscientie is onderdanig te wezen aan de wettige overheden en aan niemands recht te kort te doen. Niets is krachtadiger dan deze geestgesteltenis om alle dergelijke ondeugden tot in den wortel uit te roeijen, het geweld en de onrechtveerdigheid, den drift naar nieuwigheden, den nijd tusschen de verschillende klassen : ondeugden die het beginsel zijn en het wapen van het *Socialismus*. Eindelijk het groote vraagstuk van de betrekkingen tusschen den arme en den rijke, waarmede de wetenschap der staatkundigen zou bekommerd is, zal ten volle opgelost wezen, vermits het zal bewezen en aangenomen zijn dat ook de armoede hare waardigheid heeft ; dat de rijke barmhartig en milddadig, de arme met zijn lot en zijnen arbeid tevreden moet zijn, vermits geen van beide geschapen is voor de vergankelijke goederen, en dat de arme den hemel moet verdienen door verduuldigheid en den rijke door milddadigheid.

Om alle die beweegredenen voeden Wij sedert lang den vurigsten wensch dat iedereen, zooveel hij vermag, zich toelegge op de navolging van Franciscus van Assisië. En daar Wij eertijds onophoudelijk een gansch bijzonder belang gesteld hebben in de Orde der Franciscanen, thans dat Wij door Gods oneindige barmhartigheid verheven zijn op den Apostolijken

Stoel en daarbij de gelegenheid aantreffen om aan Ons hart voldoening te geven, komen Wij de christene geloovigen opwekken, om zich in die legerbende van Jesus-Christus te laten aanveerden. Overal telt men een grootgetal personen van beide geslachten die vlijtig de voetstappen van den Seraphijnschen Vader navolgen. Wij geven lof en volle goedkeuring aan hunnen ijver; doch Wij verlangen insgelijks, Eerbiedwaardige Broeders, dat hun getal voornamelijk door uwe pogingen aangroeie.

Het hoofdpunt Onzer aanbeveling is dat de geloovigen, die het kleed van *Boetvaardigheid* zullen aangenomen hebben, het toonbeeld van den Heiligen Insteller aanschouwen en er ook hun leven naar regelen; zonder dat, zoude er niets van de verwachte vruchten verwezentlijkt worden. Zorgt dus dat men de *Derde Orde* welleere kennen en naar weerde schatten, waakt dat de zielbezorgers wel onderwijzen waarin de *Derde Orde* bestaat, hoe gemakkelijk zij is voor iedereen, wat talrijke voorrechten zij bezit voor de zaligheid der zielen, en welke voordeelen voor het bijzonder en het openbaar er aan zijn verzekerd. Zulks moet met des te meerder zorgvuldigheid gedaan worden, daar de lidmaten der eerste en tweede Orde tegenwoordig grootere vervolgingen te lijden hebben. God geve dat zij welhaast, door de voorspraak van hunnen Vader, het losgebroken tempeest te boven komen met meerder bloei en sterkte. God geve daarbij dat de christene volkeren zich naar de *Derde Orde* wenden in zoo groot getal en met zooveel ijver als zij voorhenen, als om strijd, tot Franciscus zelf toestroomden.

Dit verzoeken Wij met meerder aandringen en

recht van de Italianen, welke de gemeenschap van vaderland en de rijkere overvloed van ontvangene weldaden tot meer erkentenis en godsvrucht voor Franciscus verplichten. Aldus, na een verloop van zeven eeuwen, zouden de Italiaansche natie en geheel de christenheid terugkeeren van de beroering tot de rust en den vrede, van het verderf tot de behoudenis, door de tusschenkomst van den Heilige van Assisië. Vragen wij die gratie in vereenigde gebeden, vooral gedurende deze dagen, aan Franciscus zelf. Vragen wij die aan de H. Maagd Maria, de moeder Gods, die het geloof en de godvruchtigheid van haren Dienaar beloond heeft met de bescherming en voorname gratiën des hemels.

Intusschen, als onderpand der goddelijke gunsten en tot getuigenis van Onze bijzondere toegenegenheid, geven Wij van harte aan u, Eerbiedwaardige Broeders, aan geheel de geestelijkheid en aan al de geloovigen van uw bisdom, den Apostolijken zegen.

Gegeven te Rome bij St Peeter, den 17 September 1882, het vijfde jaar van Ons Pausdom.

LEO XIII, PAUS.

De Heilige Vader zelf leert ons, in zijnen Omzendbrief, de voornaamste plichten der Derde Orde, berustende op de wet van het Evangelie, welke de Zaligmaker een licht en aangenaam jok noemt. Overigens, zie hier den korten inhoud der oefeningen van dees genootschap :

« De geboden van God en van de H. Kerk getrouwelijk onderhouden ; zich onthouden van

« partijſchap en alle vijandelijkheid ; een anders
« goed niet ſtelen ; alleenlijk de wapens opnemen
« om aan de wettige macht te gehoorzamen, voor
« de verdediging van den Godsdienst en het va-
« derland ; de matigheid in het voedsel onderhou-
« den ; zich niet overgeven aan de weelde en zich
« onthouden van de gevaarlijke verlokſels der
« danspartijen , en onzuivere bijeenkomsten en
« tooneelspelen.

« De Regel vereiſcht inſgelijks dat men altijd den
« Schapulier en de Koorde der Orde drage ; dat
« men vóór en na iedere maaltijd een kort gebed
« zegge ; dat men dagelijks tegenwoordig zij in
« het ſacrificie der mis, tenzij een wettige reden
« zulks belette ; dat men alle avonden zijne con-
« ſcientie onderzoeke. De regel wakkert de leden
« vuriglijk aan, om in vrede met den evennaaste
« te leven en alle rechtsgeding te vermijden. Hij
« beveelt voornamelijk de broederlijke liefde.

« De H. Franciscus van Assiſië, de zeden der
« opkomende Kerk willende doen herleven, wil
« dat de rijken zich hunne arme broeders aan-
« trekken ; dat zij bijzondere bezorgdheid toonen
« voor de zieken. Hij vereiſcht daarenboven ge-
« beden voor de overledene Broeders en Zusters
« der derde Orde.

« De Heilige Stichter, wel is waar, verbiedt het
« gebruik van vleesch op alle Woensdagen en Za-
« terdagen van het jaar en gedurende geheel den
« Advent ; hij gebiedt te *vasten* alle Vrijdagen des
« jaars en gedurende geheel den Advent, de Zon-
« dagen uitgenomen. Doch, vooreerst, maakt hij
« eene uitzondering voor de zieken en zwakken ;

« en daarbij, de Regel zelf bevat een Kapittel over
« de dispensatiën of ontslagingen, welke, bijzon-
« derlijk in de tegenwoordige tijden, niet spaar-
« zaam dienen verleend te worden.

« De Broeders en Zusters van deze Orde moe-
« ten dagelijks korte Getijden lezen, bestaande in
« vier en vijftig *Vaderonzen*, met *Gloria Patri* ;
« doch aan degenen die belet zijn, kan daarvoor
« ontslag of ook vermindering toegestaan wor-
« den. Ten andere, men volstaat ook met het lezen
« van het Officie van Onze Lieve Vrouw of van den
« Roomschen Brevier. Eindelijk, er staat uitdruk-
« kelijk in den Regel dat niets van dit alles ver-
« plicht op zonde, zelfs niet op dagelijksche zonde.

« De Orde van den H. Franciscus bevat drij
« groote takken of familiën : 1° de minderbroeders
« observanten of Recolletten ; 2° de minderbroe-
« ders Capucienen en 3° de minderbroeders Con-
« ventuëlen. Om deel te maken van den Derden
« Regel kan men zich naar de eene of andere de-
« zer drij familiën wenden. En om de aanneming
« in den Derden Regel nog gemakkelijker te ma-
« ken, krijgen de wereldlijke priesters van de re-
« ligieuze overheden de macht (indien er aldaar
« geene religieuzen van den H. Franciscus be-
« staan), om nieuwe Derde-ordelingen aan te
« nemen. »

Gij ziet, Beminde Broeders, hoe gemakkelijk die voorschriften zijn, en gij hebt verstaan dat niets op zonde verplicht. De christelijke ijver zoude algemeen wezen, indien de Regel door de geloovigen in groote menigte aanveerd wierd, en daar door zelfs zoude er voor de ellenden onzer tijden een

krachtig geneesmiddel gevonden wezen. Begeeft u dan naar den eenen of anderen tak der Paters Franciscanen of naar hunne gevolmachtigde in de parochiën ; gij zult ondervinden welke gratiën en welke vrede vergund worden aan de geloovigen die als ware christenen willen leven.

De Heilige Stoel heeft aan de leden van de Derde Orde buitengemeen groote gunsten verleend. Men vindt die allen vermeld in de verschillende *Handboeken van de derde Orde*.

De leden der Derde Orde zijn altoos ontelbaar geweest in alle rangen der maatschappij. Men telt niet min dan 154 keizers en keizerinnen, koningen en koninginnen, prinsen en prinsessen. Onder de Pauzen vindt men Gregorius IX, Julius II, Leo X, Sixtus V, Paulus V, Pius VI, Pius IX, en den grooten Opperpriester die thans met zoo veel glorie den H. Stoel van Petrus bekleedt. De zoo vermaarde namen van den dichter Dantes Alighieri, van Christophorus Columbus, Lopez di Vega, Raphaël, Michaël Angelo, Galvani, Silvio Pellico, behooren allen tot de Derde Orde van den Seraphienschen Vader. Een groot getal van de doorluchtigste Heiligen, bij alle volkeren, zijn er uit voortgesproten. De H. Ignatius van Loyola, bij voorbeeld, en de H. Vincentius de Paulo, hebben de koorde en het kled van boetveerdigheid van den H. Franciscus gedragen.

Vereenigt u dan, Beminde Broeders, bij die duizenden en millioenen zielen die dit groot middel van zaligheid hebben gebruikt, en in het uur uwer dood zult gij gelukkig zijn dit gedaan te hebben.

Gegeven te Mechelen onder Ons handteeken,
Onzen zegel en de tegenteekening van Onzen Se-
cretaris, den 4 October 1882.

VICTOR AUG. CARD. DECHAMPS,
AARTSBISSCHOP VAN MECHELEN.

Bij bevel van Z. Em. den Kardinaal Aartsbisschop

J. VAN ERMENGEM, Secret.

1087667
89655d